

Мелех Я.Р. Учет затрат на содержание игроков профессиональными футбольными клубами

Проведен анализ структуры расходов профессиональных футбольных клубов по сравнению с полученными доходами в соответствующем отчетном периоде. Исследованы требования УЕФА по финансовому "фэйр-плей" и их роль в обеспечении безубыточности деятельности клубов при соблюдении желаемого уровня производительности игроков. Определено влияние использования различных методов отражения расходов при отражении регистраций игроков в профессиональных спортивных организациях. Установлено, что соответствующее распределение осуществленных футбольными клубами расходов по требованиям стандартов бухгалтерского учета обеспечит основания для формирования себестоимости спортивной услуги и нематериальных активов.

Ключевые слова: затраты, профессиональные футбольные клубы, финансовый "фэйр-плей", амортизация и капитализация, себестоимость спортивной услуги.

Melekh Ya.R. Cost Accounting and Cost Analysis of Players in Professional Football Clubs

The article examines the expense structure of professional football clubs in the relation to the revenue generated in a particular reporting period. The UEFA Financial Fair Play requirements are explored as well as their role in provision of the break-even result of a football club considering the desired level of players' performance. The impact of application of different costs reflection methods is defined for purposes of players' registration in professional sporting organisations. As a result of research, the appropriate costs division in football clubs could provide the ground for the cost formation of sporting service and intangible assets.

Keywords: costs, professional football clubs, Financial Fair Play, amortization & capitalization, sporting service cost.

УДК 331.556:332

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ФОКУСІ ТРУДОРЕЕМІГРАЦІЙНИХ ПЕРСПЕКТИВ

Р.Р. Рісна¹, І.Є. Бараняк²

Проаналізовано причинно-наслідкові передумови рееміграції та сформовано соціально-демографічний профіль Львівщини з позиції трудореєміграційних перспектив. Визначено переваги та загрози для регіональної економічної системи та вказано на цільові детермінації процесів трудової рееміграції. Акцентовано увагу на необхідності впровадження стратегії нівелювання слабких місць за рахунок міграційного чинника. Здійснено кореляційно-регресійний аналіз для визначення впливу факторних ознак на міграційну привабливість Львівської обл., обрано найбільш значущі з них.

Ключові слова: трудова рееміграція, соціально-демографічний профіль, факторний аналіз, міграційна привабливість, регіон.

Вступ. В умовах глобалізації та інтеграції національних економік, а також формування транскордонних ринків праці мобільність робочої сили трактують як невід'ємну рису сьогодення. Однією із форм високого рівня просторової мобільності населення є рееміграція. Це системне, багатоаспектне та різновекторне явище часто становить тільки проміжну ланку складного комплексного переміщення населення, впливаючи на розвиток країни, окремих регіонів, суспіль-

ства та особи. Водночас стимулювання трудореєміграційних процесів – серйозний виклик для регіональної економічної системи. Якщо збереження соціально-економічних зв'язків є важливим для формування цілісного соціуму, то зовсім інший характер впливу трудової рееміграції на економічну ситуацію в регіоні, який перебуває в умовах нестабільності. Ще один бік ризику – усталена залежність економіки регіону від міграційного капіталу в пасивних його формах та з переважаною споживацькою спрямованістю. Відтак наукові обґрунтування пріоритетів стимулювання трудової рееміграції в регіоні мають передбачати аналіз впливу на загальну соціально-економічну ситуацію. Це дасть змогу розробити факторний підхід як концепт цілісного бачення причин та наслідків зміни визначених явищ і процесів.

Матеріали та методи. Згідно з оцінками міжнародних організацій, Україна входить у топ-6 країн з найбільшою кількістю міжнародних мігрантів станом на 2015 р., залишаючись потужним донором робочої сили [1]. Це ставить країну, її соціум та економіку в залежність від міграційного чинника, у зв'язку з чим протидія колосальним міграційним втратам вимагає розвитку різномірних систем трудової рееміграції. Для західних областей України територіальне сусідство з ЄС, стимулюючи просторову мобільність населення, активізує міграційну залежність.

Вважаємо, що Львівщина може слугувати вдалим прикладом науково-аналітичних обґрунтувань пріоритетів стимулювання трудової рееміграції. У Програмі зайнятості населення Львівської області на 2013-2017 роки за напрямом "Підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції" передбачено, що "з метою рееміграції громадян України організувати конкурс на кращі бізнес-плани (мікро проекти) і розповсюдити їх серед близьких та родичів українських мігрантів для започаткування ними власної справи"; "з метою мобілізації міграційного капіталу та інвестування його в програми відродження реального виробництва створити сприятливий бізнес-клімат на теренах області" [2]. У реальності такі заходи реалізуються вкрай обмежено. Відтак з наукового погляду важливо демонструвати потребу впровадження стратегії нівелювання "слабких місць" за рахунок міграційного чинника. З цією метою розглянуто соціально-демографічний аспект причинно-наслідкових передумов трудової рееміграції Львівщини. Також для визначення впливу факторів на процеси рееміграції населення здійснено кореляційно-регресійний аналіз, проаналізовано значення різних факторних ознак, що можуть впливати на міграційну привабливість Львівської обл. та рееміграційні настрої населення, та визначено найбільш значущі з них.

Результати дослідження. В умовах поглиблення світової демографічної кризи міграційні процеси дедалі частіше стають чинниками соціально-економічного розвитку окремих держав і регіонів [3, с. 197]. Демографічний профіль відображає кількісний базис наукових обґрунтувань проблем і наслідків міграції, формування людського потенціалу, що в умовах високої мобільності населення модифікується залежно від розташування центрів тяжіння міграцій. Іншим, не менш важливим, є соціотрудовий чинник, що охоплює питання зайнятості, можливостей здобуття освіти та доступу до якісної соціальної інфра-

¹ асист. Р.Р. Рісна – НЛТУ України, м. Львів;

² аспір. І.Є. Бараняк – ДУ "Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України", м. Львів

структури. Реєміграція може відігравати важливу роль у регульованому перерозподілі людських ресурсів – т. зв. просторовому трудовотенційному балансуванні [4]. У табл. 1 зазначено перспективи трудової реєміграції у Львівській обл., виходячи з виявлених соціально-демографічних передумов.

Табл. 1. Соціально-демографічний профіль Львівської обл. у фокусі трудової реєміграційних перспектив

№ з/п	Тенденція	Перевага	Загроза	Детермінація трудової реєміграції (потенційної і реальної)
1	Демографічна	Незначні демографічні втрати унаслідок природного приросту населення (порівняно з макротенденціями)	Компенсація міграційних втрат внутрішньою освітньою, трудовою міграцією, що диференціює соціокультурну структуру постійного населення	- Перерозподіл людських ресурсів згідно з потенціалом і потребами ринку (особи з вищим інтелектуальними або психоемоційними і фізичними задатками – міграція; задоволення попиту в робочій силі в регіоні – за рахунок менш мобільних осіб і внутрішніх мігрантів)
		Збереження схильності населення до проживання у сільській місцевості	Зниження частки молоді і зростання частки осіб старше 65 років у віковій структурі населення	- Висока ймовірна схильність реємігрантів до (само) зайнятості в особистих селянських господарствах - Зростаюча потреба у потенціалі молоді в умовах старіючого населення - Потребу використання потенціалу осіб старшого віку
2	Соціотрудова	Зростання рівня оплати праці в окремих сферах зайнятості	Низький рівень оплати праці згідно з регламентованими державою стандартами	- Можливість залучення потенціалу мігрантів у сфери, що розвиваються, та для яких характерний зростаючий рівень оплати праці
		Збереження потреби у працівниках окремого профілю, наявність сфер з високим рівнем працевлаштування безробітних осіб	Низька потреба підприємств у робочій силі, дуже високий рівень навантаження на вакантні робочі місця	- Можливість залучення потенціалу мігрантів у сфери, які потребують мобілізації підприємницького потенціалу - Висока ймовірна схильність населення до самозайнятості і бізнесу в привабливих для себе сферах з огляду на досвід самозабезпечення й адаптації до існуючих умов (вибір міграції у складних економічних умовах)
		Порівняно низький рівень офіційного безробіття як індикатор орієнтації населення на самозабезпечення в умовах дефіциту робочих місць у формальному секторі	Низький рівень економічної активності населення, зростаючий коефіцієнт обороту кадрів з виходом	- Подальше зростання міграційної активності з потребою застосування тотального підходу в стимулюванні пасивної реєміграції із оптимізацією шляхів використання міграційного капіталу

* Джерело: авторська розробка.

У доповнення аналізу факторів трудової реєміграції у регіоні, визначено і проаналізовано значення основних факторних ознак у 2004-2014 рр., що можуть, на нашу думку, впливати на міграційну привабливість Львівської обл. та

сприяти як посиленню, так і послабленню реєміграційних настроїв. За допомогою регресійного аналізу (вихідні дані наведено у табл. 2) вдалося відібрати 4 найбільш значущі чинники: середня реальна заробітна плата найманих працівників, середня ціна житла за м², рівень зайнятості та частка населення із грошовими доходами нижче прожиткового мінімуму.

Табл. 2. Вихідні дані для кореляційно-регресійного аналізу щодо визначення впливу факторів на процес реєміграції населення

Рік	Кількість вибулих на 1000 осіб наявного населення	Кількість прибулих на 1000 осіб наявного населення	Середньомісячна реальна заробітна плата найманих працівників, дол. США	Середня ціна житла за м ² , дол. США	Рівень потреби у працівниках на 1000 осіб в економічно активному віці	Кількість звільнених, що припадає на 1000 осіб в економічно активному віці	Рівень зареєстрованого безробіття, %	Кількість житлової площі, що припадає на одну особу	ВРП на одну особу, грн	Рівень зайнятості населення, %	Прямі іноземні інвестиції на одного жителя, дол. за рік	Частка населення із грошовими доходами нижче прожиткового мінімуму, %
	Y1	Y2	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10
2004	4,78	3,76	98,20	776,00	3,86	5,71	3,90	12,41	1012,00	55,40	21,92	69,00
2005	4,48	3,76	134,30	1094,00	3,92	3,99	4,00	12,56	1254,00	55,80	18,51	67,00
2006	4,36	3,83	182,80	1807,00	4,17	2,67	3,40	12,71	1654,00	56,10	35,45	66,20
2007	4,09	3,58	234,30	2820,00	4,00	2,65	2,70	12,79	2161,00	56,60	134,26	44,00
2008	3,80	3,48	297,90	3083,00	3,39	1,73	2,10	13,00	2753,00	57,50	124,67	27,30
2009	3,58	3,33	214,00	1295,00	1,80	1,54	2,70	13,14	1830,00	57,20	92,01	35,30
2010	3,82	3,45	244,60	1423,00	1,01	2,09	1,70	13,34	2047,00	58,00	47,26	19,50
2011	3,93	3,30	281,60	1400,00	1,95	1,43	1,70	13,51	2574,00	58,30	57,55	18,20
2012	4,00	4,46	322,60	1439,00	1,58	1,25	1,50	13,76	3052,00	58,40	123,70	15,40
2013	3,95	3,88	348,90	1499,00	1,72	1,51	1,70	13,84	3121,00	58,80	34,75	13,80
2014	3,56	4,16	249,10	1082,00	0,87	1,15	1,80	14,09	3596,00	55,30	18,36	13,10

Джерело: розрахували автори за статистичними даними.

Побудоване рівняння регресії має такий вигляд:

$$Y = 18,9 + 0,01x_1 - 0,01x_2 + 0,31x_3 - 0,02x_4 \quad (1)$$

де: R=0,91; Y – кількість населення, що прибуло з-за кордону на територію Львівської обл. на 1000 осіб наявного населення; x₁ – середня реальна заробітна плата найманих працівників, дол. США; x₂ – середня ціна житла за м², дол. США; x₃ – рівень зайнятості, %; x₄ – частка населення із грошовими доходами нижче прожиткового мінімуму, %.

Для визначення ступеня вагомості та напряму впливу кожного фактора на варіацію результативної ознаки обчислено коефіцієнти еластичності, які показали, що в разі збільшення на 1 % реальної заробітної плати найманих працівників (x₁) і постійного значення інших факторів, що за нашими розрахунками впливають на реєміграцію населення, очікується можливе зростання кількості

прибулих мігрантів на 0,63 %. Аналогічне зростання показників зайнятості населення призведе до посилення рееміграційних настроїв у населення на 4,74 %.

Водночас зростання на 1 % середньої вартості житла за м² та частки населення із грошовими доходами нижче прожиткового мінімуму ймовірно стане причиною зменшення кількості прибулих на 4,32 % та 0,19 % відповідно.

Часткові коефіцієнти кореляції, оскільки і коефіцієнти еластичності, підтверджують тезу про те, що найбільший позитивний вплив на зростання рееміграційної активності населення мають високі показники зайнятості населення, а основними дестабілізаційними факторами виступають матеріальні, зокрема зростання цін на нерухомість. Варто зазначити, що негативна дія цих чинників на пряму підсилюється нестабільним курсом національної валюти.

Загалом, згідно з побудованою регресійною моделлю, можна зробити висновки, що в разі зростання значень всіх факторних ознак на 1 % результативна ознака зросте на 0,87 %.

Обговорення та висновки. Аналіз факторів формування трудової рееміграції можна значно розширювати. Визначені у роботі особливості демовідротворення населення Львівщини дають змогу обґрунтувати важливість повернення наших громадян з метою часткового нівелювання демографічних втрат. Зменшення частки молоді обґрунтовує нагальну потребу стимулювання рееміграції мешканців регіону, які здобувають освіту за кордоном. Проаналізовані негативні тенденції соціотрудових аспектів, таких як економічна активність, зайнятість і безробіття населення, а також проблемність розривів у рівні оплати праці, можуть наштотхнути на думку, що за таких обставин стимулювання трудової рееміграції є неможливим. Проте за умови врегульованості, а саме: застосування селективного, поетапного підходу регулювання міграційних процесів із залученням реемігрантів у сфери, які відзначаються позитивними тенденціями розвитку і підвищенням рівня оплати праці, а також потребують підприємницького потенціалу; підтримки бізнесу та самозайнятості реемігрантів – трудова рееміграція може здійснювати значний позитивний вплив на розвиток регіону.

Література

1. International Migration Report 2015. Highlights / Department of Economic and Social Affairs. – New York, United Nations, 2016. – Pp. 34-42.
2. Програма зайнятості населення Львівської області на 2013-2017 роки, затверджена Розпорядженням Голови Львівської обласної державної адміністрації від 1.04.2013 р., № 148/0/5-13. [Електронний ресурс]. – Доступний з https://www.dcz.gov.ua/lviv/file/link/33044/-file/Rozp_148_d.doc.
3. Пятковська О.Р. Трудова рееміграція: особливості, фактори та роль у розвитку малого бізнесу в Україні / О.Р. Пятковська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – Сер.: Економічна. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка". – 2012. – № 725. – С. 193-199.
4. Чорний Р.С. Еміграція як фактор зростання неконтрольованого просторового трудової потенційного балансування / Р.С. Чорний // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Територіальні міграційні системи: теорія і практика : зб. наук. праць / НАН України; відп. ред. В.С. Кравців. – Львів : Вид-во ІРД. – 2013. – Вип. 3 (101). – С. 56-65.

Надійшла до редакції 25.09.2016 р.

Рисна Р.Р., Бараняк І.Е. Социально-демографический профиль Львовской области в фокусе трудовой миграции: перспективы

Проанализированы причинно-следственные предпосылки реэмиграции и сформирован социально-демографический профиль Львовской обл. с позиции трудовой миграции. Определены преимущества и опасности для региональной экономической системы, указаны целевые детерминации процессов трудовой реэмиграции. Акцентировано внимание на необходимости внедрения стратегии нивелирования слабых мест за счет миграционного фактора. Осуществлен корреляционно-регрессионный анализ для определения влияния факторных признаков на миграционную привлекательность Львовской обл., избраны наиболее значимые из них.

Ключевые слова: трудовая реэмиграция, социально-демографический профиль, факторный анализ, миграционная привлекательность, регион.

Risna R.R., Baraniak I.Ye. The Socio-Demographic Profile of the Lviv Region in Focus Labor Re-Emigration Prospects

The socio-demographic profile of Lviv region taking into account re-emigratory prospects is offered in the article. The cause-effect chain of labor re-emigration processes in the region of Ukraine is highlighted. Potential advantages and threats to regional economic systems are analyzed. The attention is drawn to the need of implementation the strategy of leveling weaknesses due to migration factor. Given the need to determine the impact of different factors on migration attractiveness of Lviv region the correlation and regression analysis is presented in the article. The selective approach should be the most effective way of labor re-emigration regulation from the perspective of the positive determination of the region's socio-economic development.

Keywords: labor re-emigration, socio-demographic profile, factor analysis, migration attractiveness, region.

УДК 338.32.001.76

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

А.Р. Стояновський¹, З.С. Тимняк²

Встановлено напрями провадження державної політики в інноваційній сфері щодо формування, розвитку та підтримки інноваційної інфраструктури в Україні. Наведено результати аналізування існуючого стану розвитку інноваційної інфраструктури та сформовано особливості функціонування окремих її елементів з огляду на форми державної підтримки провадження ними інноваційної діяльності в рамках реалізації загальнодержавної та регіональної політики в інноваційній сфері.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, елементи інноваційної інфраструктури, інноваційна структура, державна політика в інноваційній сфері, державна підтримка розвитку інноваційної інфраструктури.

Постановка проблеми. Важливим елементом реалізації державної політики в інноваційній сфері є становлення та розвиток мережі своєрідних адміністраторів ринку інновацій – інноваційних структур, які входять до складу загальнодержавної та регіональної інноваційної інфраструктури. Саме інноваційні структури та їх елементи, у сучасних умовах господарювання, виступають своєрідними посередниками між органами влади, осередками науки та бізнесу, а також іншими учасниками ринкових відносин для побудови "середовища розуміння" [11] з метою інтенсифікації інноваційних процесів та подолання

¹ зав. бізнес-інкубатора, доц. А.Р. Стояновський, канд. екон. наук – НУ "Львівська політехніка";

² спеціаліст бізнес-інкубатора З.С. Тимняк – НУ "Львівська політехніка"